

amtskommune oplyser, at det i tilfælde af voldssituationer, tvangsmedicinering og lignende i enkelte tilfælde har været nødvendigt at tilkalde portørassistance. En anden amtskommune oplyser, at der tilkaldes portører i særligt truende situationer med urolige patienter.

De indhentede oplysninger giver ikke Sundhedsstyrelsen anledning til yderligere bemærkninger, og styrelsen skal således i øvrigt henholde sig til Sundhedsstyrelsens bevarelse af spørgsmål 4 fra Folketingets Retsudvalg af 19. december 1988 vedrørende anvendelse af portører i plejerstillinger ved psykiatriske afdelinger, hvor anvendelse af tvang kan forekomme . . .«

Tilsynet har over for Sundhedsstyrelsen påpeget, at tilsynet finder anvendelsen af portører i patientplejen på lukkede afdelinger kritisabel og i ganske særlig grad betænkelig i de situationer, hvor anvendelse af tvang er anset for påkrævet. Tilsynet finder, at personalenormeringerne på lukkede afdelinger skal opfylde såvel kvalitative som kvantitative krav i rimeligt forhold til opgaverne på sådanne lukkede afdelinger.

Tilsynet konstaterer ved Sundhedsstyrelsens svar til Retsudvalget, at det er et fåtal af de lukkede afdelinger, som anvender portører i plejerstillinger, og vil henstille til sundhedsministeren at være opmærksom på, at der sker en udvikling af denne praksis.

Klage over behandlingen i forbindelse med tvangsindlæggelse og tilbageholdelse. (90)

I den i den foregående beretning nævnte sag vedrørende tvangsindlæggelse fra arbejdsplads og tvangstilbageholdelse i Psykiatrisk Hospital i Risskov har tilsynet brevvekslet med bl.a. Sundhedsstyrelsen og hospitalet. Tilsynet bad om en vurdering af grundlaget for tvangsmedicinering og om forholdet mellem de objektive kendsgerninger og hospitalets subjektive vurderinger. Sundhedsstyrelsen henholdt sig til hospitalets lægelige vurdering og meddelte, at hospitalet efter styrelsens opfattelse har givet en relevant og fyldestgørende sygdomsbeskrivelse. Tilsynet har taget de modtagne oplysninger

til efterretning, men konstateret, at Sundhedsstyrelsen ikke har vurderet, hvorvidt der kunne være anvendt en anden behandling for at undgå tvangsmedicinering og den ugelange tilbageholdelse.

Neuroleptica. (96)

En række tidligere tvangsbehandlede psykiatriske patienter har rettet henvendelse med klager over behandling med neuroleptica og medicinens bivirkninger. På den baggrund har tilsynet bedt Sundhedsstyrelsen om nærmere oplysninger om omfanget af anvendelsen af neuroleptica og dens bivirkninger. Sundhedsministeriet har i et svar til Folketingets Sundhedsudvalg oplyst, at ca. 50.000 mennesker er i behandling med neuroleptica. Sundhedsstyrelsen har endvidere oplyst, at der ikke foreligger tilgængelige oplysninger om fordeling af ordinationerne på henholdsvis almindeligt praktiserende læger, praktiserende speciallæger eller sygehusafdelinger.

Sundhedsministeriet har i forbindelse med et spørgsmål om omfanget af ordination af neuroleptica, uden at patienterne er informerede eller har samtykket, bl.a. oplyst: »I forbindelse med iværksættelse af behandling med neuroleptica skal endvidere den enkeltes ret til selvbestemmelse respekteres, jf. Sundhedsstyrelsens cirkulære om information og samtykke af 21. oktober 1982 og Sundhedsstyrelsens cirkulære om information og samtykke for så vidt angår patienter med psykiske lidelser af 28. juni 1983, medmindre det vil være uforsvarligt af hensyn til den sindssyge selv ikke at gennemføre behandlingen, herunder behandling med neuroleptica . . .« (cirkulærene vedlægges beretningen som bilag 1 og 2). Dansk Psykiatrisk Selskab har udgivet Vejledende Retningslinjer for Brug af Neuroleptica, hvori en række af de klagepunkter, som er fremført ovenfor, behandles.

Det er tilsynets opfattelse, at der inden for psykiatrien er en voksende opmærksomhed omkring dels de alvorlige bivirkninger ved anvendelse af neuroleptica – som bl.a. er beskrevet i vejledningen – dels patienternes ret til at være medbestemmende over medicinordina-